

کتیو | ۳۰

مصوبه تاریخی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با اکثریت آرا

بازپرداخت ۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی را تصویب کردند

بر اساس این مصوبه که با تلاش‌های کارشناسی سازمان تأمین اجتماعی و شرکای اجتماعی این سازمان تصویب شد، دولت مکلف است جهت رد بدهی خود به تأمین اجتماعی، بر طبق جزء‌های (۲-۱) بند «و» تبصره ۵ لایحه عمل کند و بدهی‌های خود را تا سقف ۵۰ هزار میلیارد ریال به این سازمان پرداخت کند. روش‌هایی که نمایندگان برای بازپرداخت بدهی‌ها مصوب کرده‌اند،

نمایندگان مجلس شورای اسلامی، تصویب کردند که دولت ۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی خود به تأمین اجتماعی را در سال ۹۷ پرداخت کند. به گزارش اداره کل روابط عمومی سازمان تأمین اجتماعی، نمایندگان مجلس در جلسه علنی بعد از ظهر شنبه و در جریان بررسی جزئیات لایحه بودجه در بخش درآمدی بند الحاقی ۲ تبصره ۵ این لایحه را به تصویب رساندند.

دکتر نوربخش: اقدام دولت دوازدهم و مجلس دهم، در تاریخ ثبت خواهد شد

آغاز فصلی تازه برای نیروهای مولد

بخش صحبت‌های او آنجا بود که از برنامه دولت و مجلس، برای بازپرداخت طلب‌های تأمین اجتماعی گفت.

■ **تسویه ۵۰ هزار میلیارد تومانی بدهی‌های دولت**
نوربخش، درباره مصوبه‌های جدید دولت و مجلس در خصوص تسویه مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، گفت: «با موافقت دولت بدهی‌های سازمان تأمین اجتماعی و شرکت‌های تابعه به نظام بانکی با مطالبات این سازمان از دولت، تا سقف ۵۰ هزار میلیارد تومان تهاتر خواهد شد که اقدامی بی‌سابقه در نظام بودجه‌ریزی کشور و حیات تأمین اجتماعی است.» وی با بیان اینکه براساس مصوبه مذکور، ۲۳ هزار میلیارد تومان از بدهی‌های دولت به تأمین اجتماعی به صورت نقدی تسویه می‌شود، از تصویب این مصوبه بودجه در کمیسیون تلفیق و موافقت دولت با آن خبر داد. نوربخش، اقدام دیگر دولت و مجلس را تصویب الحاقیه دوم به بخش درآمدی بودجه دانست و گفت: «هر چقدر از مطالبات در بند «و» تبصره ۵ پرداخت شود، از مبلغ ۵۰ هزار میلیارد تومان کسر خواهد شد و مابقی بدهی در مکانیسمی مشخص، در قالب تهاتر تسویه می‌شود.» به گفته نوربخش، اگر این تبصره‌ها به تصویب نهایی شورای نگهبان برسند، در آن صورت دولت دوازدهم، تنها دولتی خواهد بود که تا این اندازه نسبت به پرداخت بدهی خود به سازمان تأمین اجتماعی اقدام کرده و مجلس دهم نیز تنها مجلسی شناخته می‌شود که به تأمین اجتماعی مساعدت نشان داده و همگی بیانگر درونی تازه در رابطه دولت، مجلس و تأمین اجتماعی است.

■ **بودجه ۹۸ هزار میلیاردی تأمین اجتماعی**
مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، به بودجه سال آینده این سازمان هم اشاره کرد و گفت: «در سند بودجه سال آینده سازمان تأمین اجتماعی، ۹۸ هزار و ۶۸۴ میلیارد تومان برای منابع در نظر گرفته شده و به همین اندازه هم برای مصارف، پیش‌بینی کرده‌ایم که هم‌اینک سند آن در هیئت‌مدیره در حال بررسی است و به زودی نهایی خواهد شد.» نوربخش، با بیان اینکه سازمان تأمین اجتماعی، تنها نهاد درآمد-هزینه‌ای در کشور است، در توضیح راهبردهای بودجه‌ای بخش‌های بیمه‌ای، درمانی، سرمایه‌گذاری و اداری و مالی این سازمان، گفت: «سیاست کلی سازمان تأمین اجتماعی، تجهیز منابع، برای ایفای تعهدات به ذی‌نفعان بدون وابستگی به بودجه عمومی کشور است و

ویژه انرژی در مناطق نفت‌خیز با اولویت بالا بردن بازدهی نفت در داخل کشور و با قیمت‌های ترجیحی. ۳- واگذاری پروژه‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مهم در دست اجرای کشور. این بند، با ۱۳۴ رای موافق، ۷۳ رای مخالف و پنج رای ممتنع، از مجموع ۲۳۴ نماینده حاضر به تصویب رسید و برای اجرا شدن باید به تأیید شورای نگهبان نیز برسد.

از این قرار هستند: ۱- ارائه حق الامتیاز، انحصارات و حقوق مالکانه پس از محاسبات دقیق کارشناسی توسط کارشناسان خبره‌ای که به تأیید هیئت وزیران می‌رسند، با اولویت مالکیت و حقوق مالکانه در سواحل و جزایر، به شرط اجرای پروژه‌های توسعه‌ای در مناطق مذکور. ۲- تأمین خوراک انرژی، ایجاد و ارائه امتیازات منطقه

در همین راستا اولویت با حق بیمه‌هاست.»

■ **استراتژی‌های خروج از بنگاهداری**
نوربخش، راهبرد بیرون‌سپاری راهبرداصلی تأمین اجتماعی خواند و گفت: «کاهش تصدی‌گری و استفاده صحیح از بنگاه‌های اقتصادی، دو سیاست اصلی سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده صحیح از منابع برای سال آینده است. سازمان تأمین اجتماعی، باید مانند دیگر سازمان‌های بیمه‌گر اجتماعی، برای اینکه از منابع حاصل از حق بیمه استفاده مطلوب کند، باید سید سرمایه‌گذاری‌های خود را بهینه کند و از بنگاهداری خارج شود.» وی افزود: «سازمان تأمین اجتماعی، اقداماتی بسیار جدی را برای خروج از بنگاهداری آغاز کرده است. با توجه به ظرفیت بازار سرمایه و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، سازمان تأمین اجتماعی برنامه‌ریزی‌های منسجمی در این زمینه انجام داده است که ضمن حفظ سهم خود، از بنگاهداری خارج می‌شود.»

■ **طلب دو هزار میلیاردی دارویی تأمین اجتماعی**
مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، در بخش دیگری از صحبت‌های خود، به مطالبات داروخانه‌ها و تعهدات تأمین اجتماعی به مراکز درمانی دانشگاهی پرداخت و گفت: «سازمان تأمین اجتماعی، دو هزار میلیارد تومان طلب دارویی دارد که هزار میلیارد تومان آن، مربوط به بیمارستان‌های دانشگاهی و مراکز دولتی و هزار میلیارد تومان نیز بدهی نهادهای عمومی و بخش خصوصی است.» نوربخش با بیان اینکه سازمان تأمین اجتماعی، شوک‌های نقدینگی را بدون هیچ‌گونه سود و مطالبه‌ای تحمل کرده، افزود: «کل صنعت داروسازی ایران، حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان گردش مالی دارد و قطعا دو هزار میلیارد تومان در این بازار، رقم بزرگی است و فشار نقدینگی سنگینی بر تولیدکنندگان و شرکت‌های توزیع‌کننده دارو وارد می‌کند. با این حال، سازمان تأمین اجتماعی، این فشار را تحمل کرده و هیچ‌گونه ادعایی هم بابت دریافت سود از طلب‌های خود ندارد.» نوربخش، از اجرای برنامه‌ای ویژه برای پرداخت بدهی‌های تأمین اجتماعی به مراکز درمانی خبر داد و گفت: «بر اساس مکانیسم تعیین‌شده برای همکاری وزارت بهداشت و سازمان برنامه و بودجه، ۳۰۰ میلیارد تومان اوراق به سازمان تأمین اجتماعی داده می‌شود و سازمان نیز این اوراق را به دانشگاه‌ها می‌دهد تا مطالبات دارویی آنها را تسویه کند. علاوه بر این، ۳۰۰ میلیارد تومان دیگر نیز به صورت نقدی به دانشگاه‌ها بابت مطالبات دارویی‌شان اختصاص می‌دهیم.» وی با بیان اینکه این مکانیزم از سه‌ماه گذشته عملیاتی شده و طی روزهای آینده به نتیجه می‌رسد، افزود: «با این برنامه، در مجموع ۶۰۰ میلیارد تومان از طلب ۸۰۰ میلیاردی دانشگاه‌های علوم پزشکی تسویه می‌شود.» وی درباره پرداخت مطالبات داروخانه‌های بخش خصوصی هم گفت: «سازمان تأمین اجتماعی تا مردادماه، مطالبات داروخانه‌ها را پرداخت کرده و حدود سه‌ماه نیز از برنامه پرداختی عقب است که دلیل آن، زمان‌بر بودن بررسی اسناد و عمل نکردن سازمان برنامه به وعده‌های خود برای پرداخت ۶۰۰ میلیارد تومانی مابه‌التفاوت نرخ ارز است.»

■ **۲۱۰۰ میلیارد تومان عیدی به بازنشستگان**
مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، برنامه پرداخت عیدی مستمری‌بگیران این سازمان را نیز اعلام کرد و گفت: «رقم عیدی مستمری‌بگیران را همانند سال‌های گذشته، دولت تعیین می‌کند و سازمان تأمین اجتماعی نیز موظف به پرداخت آن است. پیش‌بینی می‌شود امسال حدود ۲۱۰۰ میلیارد تومان عیدی پرداخت کنیم و قطعا بعد از مشخص شدن رقم عیدی، قبل از پایان سال، بر اساس برنامه زمانبندی و طبق حروف الفبا، عیدی‌ها را پرداخت می‌کنیم.» نوربخش، بیمه‌بیکاری و حمایت از نیروهای مولد را مهم‌ترین مزیت بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی بعد از مستمری‌ها دانست و گفت: «تا اکنون، حتی یک‌روز نیز تاخیر در پرداخت بیمه‌بیکاری نداشته‌ایم. روزهای آینده نیز مشوق‌های جدید بیمه‌ای برای کارفرمایان اجرایی خواهد شد که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پیشنهاددهنده آن بوده است.» وی در توضیح این طرح جدید اظهار کرد: «بر اساس طرح جدید که همکاری مراکز کارایی انجام می‌شود، سازمان تأمین اجتماعی، درصدی از دستمزد کسانی را که بیمه‌بیکاری دریافت می‌کنند مجدداً دعوت به کار شوند، پرداخت می‌کند. هدف این است که هزینه تمام‌شده حقوق و دستمزد برای کارفرمایان کمتر شود و حمایت‌های لازم از آنها صورت گیرد.»

■ **نظام ارجاع؛ کریدر کاهش هزینه‌ها**
مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، درباره اعتبار دفترچه‌های درمانی گفت: «در طرح تحول نظام سلامت، قدرت دفترچه‌های تأمین اجتماعی و بیمه سلامت، به طور قطع افزایش پیدا کرده و مردم و بیمه‌شدگان، مبالغ کمتری را بابت فرانشیز در مراکز ملکی و غیرملکی پرداخت می‌کنند. در این نکته تردیدی نیست که یکی از دلایل افزایش فشار به سازمان‌های بیمه‌گر در طرح تحول نظام سلامت، همین کاهش پرداخت از جیب مردم است.» به گفته نوربخش، علی‌رغم دستاوردهای انکارنشده‌ی طرح تحول نظام سلامت، غفلت از اجرای درست و اصولی برخی مواد قانونی، منجر به افزایش هزینه‌ها، به خصوص برای سازمان‌های بیمه‌گر شده است.» وی افزود: «در قوانین، برنامه‌ای مانند اجرای نظام ارجاع، کریدوری الزامی برای کاهش هزینه‌ها دانسته شده اما این الزام، محقق نشده و هزینه‌های بیشتری را بر نظام سلامت تحمیل کرده که باید نسبت به اجرای آن و دیگر ابزارهای کنترل مالی، در جهت پایداری طرح اقدام شود.»

«ادامه از صفحه اول»
عباس خندان

تصمیم تاریخی مجلس...

اکنون این سازمان، مدت زمانی طولانی از عمر خود را گذرانده، سرنوشت حمایت‌های اجتماعی در ایران، به گونه‌ای به سرنوشت صندوق تأمین اجتماعی و پایداری آن گره خورده است. مخارج سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۴ به بیش از ۵۱ هزار میلیارد تومان، یعنی بیش از ۴ درصد GDP رسید. این مخارج باید-به‌طور عمده بیش از ۹۵ درصد- بر اساس حق بیمه تأمین شود. اما متأسفانه بخش بزرگی از این درآمدها، تعهدی هستند و نقد نشده‌اند. در طی سال‌های گذشته، ۳۰ تا ۴۰ درصد درآمدها (مطالبات سازمان) وصول نشده و نسبت درآمدهای نقدشده به مخارج، به ۹۱/۰ رسیده که نشان‌دهنده کسری است. کسری نقدینگی، شاید بزرگ‌ترین مشکل امروز سازمان تأمین اجتماعی است. در این شرایط، وصول مطالبات و به‌طور مشخص تادیه بدهی‌های دولت، به عنوان بزرگ‌ترین بدهکار به سازمان تأمین اجتماعی از ضرورت و اهمیت بالایی برخوردار است. از همین روست که می‌توان تصمیم مجلس برای بازگرداندن بخشی از این بدهی در بودجه سال آینده کشور را یک تصمیم تاریخی دانست که البته در ارتباط با روش‌های تادیه نیاز به بررسی و دقت بیشتری از سوی سازمان است. با این حال سه امر مهم وجود دارند که سازمان تأمین اجتماعی، به عنوان پیش‌نیاز وصول مطالبات از دولت و اجرایی شدن مصوبه مجلس می‌بایست مدنظر قرار داده و انجام دهد.

■ **شفاف‌سازی رقم خالص بدهی**
میزان دقیق خالص بدهی دولت، مشخص نیست. از موارد اختلاف می‌توان به اصل رقم محاسبه‌شده به عنوان سهم دولت (پایه محاسبه سه درصد حق بیمه سهم دولت و یا حق بیمه کارگاه‌های با پنج نفر کارکن و کمتر)، عطف به ما سبق شدن محاسبه بدهی بر اساس ارزش روز طبق ماده ۷ قانون نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، و در نهایت، شیوه محاسبه ارزش روز بدهی‌ها (نرخ بهره ساده یا مرکب) اشاره کرد. برخی نگارندگان که شاید دولت از قدرت چانه‌زنی بالاتری برخوردار باشد و بتواند نظر خود را تحمیل کند، اما باید توجه داشت که تادیه این بدهی، مهم‌ترین مسئله است و نباید آن را به تعویق انداخت. اهمیت موضوع از آنجایی دوچندان می‌شود که بدایم سازمان تأمین اجتماعی، تنها طلبکار از دولت نیست، حجم بدهی‌های کل دولت، بسیار بالا رفته و طبق نظر اغلب کارشناسان، ناپایداری مالی دولت، به ویژه در شرایط درآمد نفتی پایین، بسیار محتمل خواهد بود.

■ **انتخاب روش‌های مناسب تادیه**
پس از مشخص شدن رقم دقیق بدهی دولت، انتخاب روش تادیه مناسب، بسیار حائز اهمیت است. روش تادیه‌ای مناسب است که بیشترین انطباق را با اهداف و نیازهای سازمان تأمین اجتماعی داشته و از سوی دیگر، شرایط اقتصادی، سیاسی و ترجیحات دولت را در نظر گرفته باشد. مهم‌ترین نیازهای سازمان که باید در انتخاب روش تادیه لحاظ شوند، نقدشوندگی بالا و ریسک پایین است. در شرایط کنونی -که سازمان، با کسری روبه‌رو است- نقدشوندگی دارایی‌ها ضروری است و روش تادیه، باید مبتنی بر بازارهای مالی باشد. از این رو در اجرایی شدن مصوبه مجلس که بازپرداخت ۵۰ هزار میلیارد تومان را به صورت تسنور (نقدی- غیرنقدی) تصویب کرده، می‌بایست وزن نقدینگی را تا آنجا که امکان دارد سنگین‌تر کرد.

■ **ایجاد اراده به منظور تسویه سریع**
همان‌طور که گفته شد، حجم بدهی‌های انباشته شده از سال‌های طولانی برای این دولت، بسیار بالاست. باید توجه داشت که علل در تادیه بدهی، به معنی پیش‌افتادن رفقا و سخت‌تر شدن شرایط برای سازمان است. باید تلاش شود که در بودجه سال ۹۷ دولت، خود را به‌طور واقعی ملزم به تسویه سریع‌تر رقم مصوب‌شده بداند. تشریح شرایط نامناسب سازمان و همچنین روشن ساختن تبعات این وضعیت می‌تواند عزم و اراده لازم را در دولت ایجاد کند. اگرچه این مهم، در درجه اول باید در تلاش‌ها و مذاکرات آتی مسئولان سازمان با دولت (همانند تلاش‌هایی که در مجلس انجام شد و به ثمر نشست) گنجانده شود، رسانه‌ها نیز در این میان می‌توانند در تبیین ابعاد مسئله نقش پررنگی داشته باشند.